

llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

Tot per al front

Materials i matèries no poden estar inactius.

Brigades de Recuperació

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 15 — Telèfon n.º 255

ANY III — Mataró dimecres 21 setembre 1938 — NÚM. 671

NÚMERO SOLT: 30 cts.
SUBSCRIPCIÓ: 4'00 PESSETES MES

Confiam en el nostre propi esforç

Per un moment la atenció d'Europa, fixada des de fa unes setmanes en la problemàtica situació centro-europea, ha dirigit les seves mirades a Ginebra. Alvarez del Vayo, ha fet sentir a la Societat de les Nacions, d'una manera clara i potent, justa i serena, la veu de la República Espanyola, recolzada per la resistència heroica de tots els pobles d'Espanya que victoriosament, més victoriosament cada dia, superen els moments àgids de la seva lluita.

I no és per casualitat que aquesta vegada la veu d'Espanya hagi ressonat més forta que mai arreu d'Europa, fins a l'extrem que les paraules del nostre representant a Ginebra han estat íntegrament reproduïdes pels rotatius més importants. És que darrera aquestes paraules exemplars i educatives hi ha la acció conseqüent d'un poble modèlic, d'un exèrcit meravellós, d'una joventut que sap lluitar i batre's per la seva felicitat i per la independència de la seva pàtria.

La unitat del nostre poble a fer front a l'enemic, la capacitació de la nostra joventut que militarment ha cobrat una experiència cada dia millor i en la producció ha assolit un rendiment inesperat, la resistència dels nostres soldats que a l'Ebre no tan sols han demostrat la seva potència defensiva sinó també la seva agilitat ofensiva, són condicions que han contribuït a que Espanya fos respectada i admirada, a que el seu exemple sigui avui seguit, per altres pobles disposats a defensar la seva sobirania.

L'admiraçió que els demòcrates de tots els països han tingut aquests dies per Alvarez del Vayo, va un xic per cada un de nosaltres; per Catalunya i Espanya, terres que defensarem mentre quedi un alé de vida en els nostres plis, i va sobretot per la nostra heroica joventut, aquesta joventut que ha sabut superar-se al ritme accelerat de la guerra. Com més difícil ha estat combatre, amb major braó s'ha batut, com més potent ha estat l'enemic, més s'ha multiplicat per anihilar-lo. I ni les dificultats ni la duresa de la lluita han minvat la nostra irreducible combativitat.

Pot estar segur el nostre Govern, i poden tenir el convenciment els homes que més enllà de les nostres fronteres defensen els drets de la República, que el seu poble no els abandona. Que mentre ells triomfen a Ginebra, la nostra joventut els ajudarà a guanyar batalles fent menjar pols a l'enemic.

Una vergonya ciutadana

De fa mesos, el *Butlletí* de la Societat Ateneu Popular, ha vingut ocupant-se de la taca negra que per a la cultura de Mataró representa l'indecent estat de les parets dels orinadors públics instal·lats als baixos de la Casa Gran.

Certament, que des de fa uns tres mesos el referit *Butlletí* no n'ha parlat. I no n'ha parlat, perquè ha donat un marge prudencial de temps, per a veure fins a quant podia durar aquest estat, que tanta de vergonya ens causa, i que tan poc d'honor ens fa.

I, no s'hi ha fet res. És a dir, sí. Sí s'hi ha fet quelcom, i és augmentar la gosadia de certs ciutadans, embrutant encara més les parets amb una sèrie d'escrips i de dibuixos, que són tota una «glòria» per als seus autors.

La meua modestia en priva de qualificar los.

Un país que es bat per la Cultura i per la Llibertat, no pot tenir, ni deu tenir, un sol lloc on s'ateni de forma tan descarada la Cultura i la Moral, i molt menys en un Casal de l'Ajuntament.

He coincidit en aquest lloc amb dos joves. L'un, d'uns disset anys. L'altre, d'uns cinc anys. El petit, ho reassegura tot, amb uns ulls com unes taronges. La pissarra de l'Escola,

instructiva i educadora, se li havia aparegut transformada. I ha preguntat al seu acompanyant:

—Tu, què dius això?

—Res!

—Oh, jo hi veig lletres.

—«Bueno», però no diuen res.

—Així, no saben d'escriure, oi?

Sí, que en saben, nen—valg dir-li—i encara que en sàpiguen poc, tal vegada més els valdria no saber-ne. Quan tu sàpigues de lletra, no ho facis mal això, que és feina de feixista, perquè van contra de la Cultura!

Els dos joves i jo, sortirem. I encara el petit deia a l'altre:

Joanet, tornem-hi, que hi han uns dibuixos, que em diràs el que és. I el més grant, agafant-lo de la mà, li digué: Apa, anem, home, que tenim d'anar a buscar el pa.

«Bueno», però després hi tornarem, eh?

Que vegi qui ha de tenir cura d'aquell lloc, les conseqüències d'aquesta taca negra que el *Butlletí* de la Societat Ateneu Popular ha posat sobre la taula dels afers ciutadans.

Veurem els malaronins, subsanada aquesta lamentable falta?

J. TARRAGÓ S.

Llegiu LLIBERTAT

Per només un organisme de solidaritat

El nostre heroi Poble català i espanyol sempre ha donat proves de la seva solidaritat en totes les lluites, i d'una manera extraordinària, sublim i abnegada, està prestant fervorosament el seu ajut des de que estem resistint aquesta guerra tan cruel que solament la fan possible que encara continuï els repugnats bandolers Hitler i Mussolini i altres vergonyoses i covardes complicitats internacionals, els funestos personatges de les quals ja són abastament coneguts de tothom per enemics de la pau.

Aquesta solidaritat tan humana i noble per als valents i admirats lluitadors del nostre Exèrcit és de resultats molt falaguers, sobretot de caldre moral. Ells, que s'ho mereixen tot, agraeixen infinitament que els antifeixistes de la reraguarda, del front del treball, ens en recordem i procurem intentar cobrir i atendre una part de les seves necessitats més apremiants. Els plau que ens sacrifiquem per ells i que treballem i produïm més i millor, que fins aquí no fem altra cosa que complir amb el nostre deure. Enforteix el seu entusiasme, la seva moral combativa. Les nostres organitzacions d'ajut i de solidaritat es comporten magníficament, sempre amants en correspondre amb tot i per tot als que generosament estan disposats a donar la sang per la Llibertat i per la República, que la volen completament lliure d'invasors i de tirans.

Però no poden estar prou complaguts d'aquest ajut i d'aquesta solidaritat per l'excés d'organitzacions que se n'ocupen i que lamentablement sovint rivalitzen amb els seus actes les unes amb les altres. No els resulta gens satisfactori, que per exemple de molts casos, un dia es presenti una caravana de camions fent-los llurament de no importa el què sigui en nom d'aquesta o aquella organització. I que es repeteixi avui, i demà també.

Els no n'estan prou complaguts perquè lluiten units, peixin com pensin i l'única preocupació permanent i obsessionant no és altra que anihilar per complet l'enemic comú i retornar ben prompte a les seves llars al costat dels éssers estimats. Amb la formació de l'Exèrcit Popular han desaparegut tots els defectes que innegablement ens haurien conduït a la davallada, acabant amb els prejudicis i iniciatives d'aquesta o aquella orga-

nització sindical o política. El sentit comú, sortosament, s'imposà d'una manera enèrgica i definitiva i totes les seves estimables conseqüències són a la vista i conegudes per nosaltres i per tota Europa. El seu constant desig també no pot ésser altre que el de veure unificades amb lletat i altesa de mires totes les activitats de la reraguarda, almenys, si més no, centralitzades amb plena cordialitat, car totes les energies s'han d'aprofitar el més perfectament possible. S'ha de guanyar temps i esforços en tots els aspectes, majorment en el de la solidaritat en la qual tothom treballa per la mateixa finalitat i sense sectarisme de cap mena ni per cap ideologia determinada.

Nosaltres, els obrers de la ciutat i del camp, tampoc podem estar massa satisfets de la nostra actuació. Hem avançat molt, però molt, en l'unitat d'acció, i si no hem millorat quecom més és degut encara a l'existència de elements que desenrotllen inexplicablement les seves activitats amb resultats inconfessables. Contem amb masses organitzacions d'ajut i de solidaritat. I no obstant, qui més qui menys, reclama amb molta raó i responsabilitat que es fusionin totes elles en una, es digui com es digui. És urgent que els homes més responsables ho realitzin pràcticament d'acord amb els moments greus i històrics que travessam i vivim.

L'esforç de tots els antifeixistes ha d'ésser en demostrar d'una manera franca i positiva als amics i companys que lluiten als diferents fronts d'Ibèria que hem sabut resoldre un afer importantíssim de cara principalment a la seva moral combativa, la qual augmentaria de forma considerable al seu esperit en veure pràcticament amb molta complaença que hem assolit amb la nostra comprensió eficaç una gran batalla de veritable germanor: Un sol organisme de solidaritat, positiu, pràctic i eficient, apoiat per totes les nostres organitzacions polítiques, sindicals i econòmiques. Un triomf d'unitat obrera en la qual no pot existir absolutament cap diferència d'apreciació perquè no pugui ésser una realitat, car estalviarem esforços i despeses, i servirem encara molt més millor que ara al nostre gloriós Exèrcit Popular.

V. BARTRA P.

Què van a defensar els nostres soldats?

En aquesta guerra, imposada a tots els pobles d'Espanya per la traïció d'uns i l'ambició d'altres, els nous reclutes que aquests dies s'incorporen a les files glorioses de l'Exèrcit republicà han de reflexionar serenament sobre els motius de llur incorporació a la lluita activa i adonar-se perfectament d'allò que van a defensar.

En transformar-se la nostra lluita en guerra d'invasió els nostres soldats defensen la integritat de tot el territori espanyol, la llibertat i la in-

dependència de la pàtria, enfront de aquells que la malvengueren als invasors per tal de conservar llurs privilegis.

Defensen llur pròpia llibertat i la dels seus enfront dels que intenten sotmetre'ns a l'esclavitud imposada pel terror.

Defensen les vides i l'esdevenidor de treball i de llibertat per a tothom contra el feixisme bru i negre, el qual s'esforça debades a imposar nos el mateix règim de fam i de misèria en el qual agonitzen els pobles alemany i italià.

Defensen una República que possibilita tots els avenços socials, que té un contingut humà, avançat i progressiu.

Dr. J. Barba Riera

Inspector Municipal de Sanitat — Metge de l'Hospital Clínic

ESPECIALISTA EN
GOLA - NAS - ORELLES

Visita: Dimarts, dijous i dissabtes, de 4 a 6 - Econòmica, de 6 a 8
Diumenges, de 9 a 12

FERMI GALAN, 419, pral. (cantonada Lepant)

MATARÓ

sius; que defensa i impulsa la cultura en tots els seus aspectes i la fa assequible a les capes populars, a les masses treballadores.

Els nostres soldats, en fi, no han de oblidar que lluiten per una Espanya de pobles lliures i feliços, en la qual imperin la pau, la cultura, el benestar i la justícia per a tothom i que tot això ho defensen contra la barbàrie, l'opressió, la misèria i la fam, que són l'exponent del règim feixista.

Fent l'aportació del material inservible, també contribuiràs a guanyar la guerra.
de Recuperació Brigades

Informació local

CLIPÓ DELS INVÀLIDS. — En el sorteig efectuat el dia 20, el premi de vint-i-cinc pessetes ha correspost al número 754.

Els números premiats amb tres pessetes són: 054, 154, 254, 354, 454, 554, 654, 854, 954.

—**OXIGENANTE DE CARBONES,** producte Científico Tècnic reconegut com el més formidable progrés de la termoquímica aplicada a la combustió. «Oxigenante de Carbones» estalvia quasi el 50 per cent de combustible. És aplicable a tota classe de carbons i llenyes (alzina, pl, platan, etc., etc.). Es ven a totes les Droguerías, Ultramarins i Ferrerías.

—**ADMINISTRACIÓ DE CORREUS DE MATARÓ.** — Havent estat facultada aquesta Administració de Correus per a nomenar dos Carriers urbans interins s'adverteix a tal fi que els sol·licitants a aquestes places poden passar per aquestes oficines qualsevol dia hàbil de 10 a 12. Els aspirants deuran ésser majors de 16 anys i menors de 45 no pertanyent a reemplaços cridats a files.

Mataró, 21 de setembre del 1938. —
L'Administrador.

—Les restriccions que a la indústria ha imposat la manca de materials, fa que manquin forces articles d'ús domèstic. La Cartuja de Sevilla, però, encara segueix oferint als seus clients un bon assortit d'aquests articles necessaris per a la casa o per a fer un present de bon gust.

AUX-AUM

Producte per a obtenir una esponjositat i volum incomparables, amb la elaboració de tota classe de pastes.

VENDA: P. BARBOSA. — MATARÓ

Atenció, Empreses Col·lectivitzades!

El Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya publicava, el dia 9 del corrent, un Decret del Departament d'Economia, en l'articulat del qual hi consta el que segueix:

Art. 6.º En l'ordre comptable i financer de l'empresa, és de la competència de l'Interventor, el següent:

a) Autoritzar amb la seva signatura tota els documents que signifiquin disposició o mobilització de cabals.

Art. 14.º A partir de la data de la publicació d'aquest Decret al DIARI OFICIAL els Interventors-delegats en exercici adaptaran llur actuació a les normes ací establertes. Pel que es refereix a la signatura de documents que impliquin mobilització de cabals, caldrà registrar les signatures al Negocí de Legalitzacions del Departament d'Economia i les Banques i establiments de crèdit deixaran d'admetre paper que no porti aquest requisi, trenta dies després de la publicació d'aquest Decret.

En conseqüència, els Delegats de la Generalitat a les Empreses Bancàries i Institucions d'Estalvi de Catalunya hauran de tenir cura que, a partir del dia 9 de maig propi, sigui complimentat l'aperit i lletra del que queda ordenat pel Decret de referència.

Barcelona, 15 d'abril del 1938.

Informació del dia

Barcelona

Comunicat oficial d'ahir

EXÉRCIT DE TERRA

FRONT DE L'EST. — A la zona de l'Ebre, les forces al servei de la invasió, protegides per l'actuació de l'artilleria italiana i de gran nombre d'aparells italo alemanys, que bombardejaren constantment les nostres posicions, han estat rotundament rebutjades pels soldats espanyols, que causen amb llurs focs terrible estrall a les files faccioses.

A costa d'extraordinari nombre de baixes, l'enemic aconseguí ocupar, després de repetits intents, la cota 477, al N. E. de Partida de Fanjuanas, i foren totalment rebutjats la resta dels seus atacs a les nostres línies.

L'aviació republicana realitzà efectuosos serveis de bombardeig i metrallament en aquest front. Els nostres caces entaularen combat, i aterraren un aparell de bombardeig lleuger i un Messerschmidt. Un caça propi fou abatut, i el seu tripulant es llançà en paracaigudes.

FRONT DE LLEVANT. — Al sector de Manzanera, els heroics soldats espanyols, profunditzaren l'avanç iniciat ahir, i conquistaren brillantment Alto del Buitre, Fuente del Cañuelo, Casetas del Pescater, Fuente del Enebro, Vèrtex Creventada i les cotes 1638, 1636, 1603, 1574, 1571, 1560, 1556, 1532, 1520, 1500, 1458, 1451, 1446, 1441, 1431 i 1373.

Als presoners capturats en la jornada anterior cal afegir 118 més, i s'ha recollit, a més, per les nostres forces abundant material de tota classe, encara no classificat.

FRONT D'EXTREMADURA. — Les tropes republicanes, vencent la forta resistència enemiga, han conquistat al sector d'Espiel, Peña Ladrones, Pedregosillo i Peña Crispina.

FRONT D'ANDALUSIA. — Al sector de Villa del Rio, ha estat rectificadament a avantguarda la línia pròpia.

FRONT DEL CENTRE. — Sense novetat d'interès.

AVIACIÓ

A les 21'13 h. del dia 17, un aparell estranger llançà bombes sobre Albacete, i destruí trenta edificis.

Ahir a la matinada, l'aviació alemanya bombardejà en dues ocasions la zona portuària d'Almeria.

També foren ahir bombardejats pels avions de la invasió, diversos indrets de la illa de Menorca.

ANUNCIEU A

LLIBERTAT

Els menjadors per a infants

El conseller senyor Comorera en rebre els periodistes ha fet referència a l'obra dels menjadors per a infants, que ha qualificat pel seu significat social i per la seva utilitat com l'obra més sobresortint en matèria social de la reraguarda de la República.

Per fer se càrrec de l'importància de l'obra dels menjadors per a infants n'hi ha prou en considerar les següents dades. Actualment funcionen a Barcelona cinc menjadors per a infants amb una cabuda per a 14.000 infants. Fora de Barcelona hi han establerts menjadors a Sabadell, Terrassa, Borges Blanques, Tarragona, Vilada i Berga amb una capacitat per a 7.000 infants i abans de quinze dies seran inaugurats a Barcelona, en el local d'antics cinemes, altres menjadors populars capaços per 5.000 nois més. Pròxims a inaugurar se hi han també els menjadors per a infants de Gramanet del Besòs, Vila Boí, Hospitalet, Mataró, Girona, Figueres i Palamós.

En resum, abans d'un mes funcionaran a Catalunya menjadors que proporcionaran gratuïtament un àpat complet a uns 50.000 infants. Aquesta obra haurà estat possible per l'ajuda que han prestat a l'obra dels menjadors per a infants les Divisions de l'Exèrcit de la República, ja que molt aviat serà un fet que no hi haurà cap Divisió que no patrocini un menjador per a infants. — Fabra.

Notes de la Generalitat

El President de la Generalitat no ha rebut els periodistes per haver passat tot el matí treballant en el seu despatx.

El sotscorrelari de la Presidència ha rebut als periodistes i els ha dit que no tenia notícies per comunicar. — Fabra.

Visita

El Director General de Seguretat ha rebut la visita del coronel Emili Torres. — Fabra.

Notes del Parlament

El President del Parlament senyor Martínez Barrio, ha rebut la visita d'una comissió d'Agents de Duana de Portbou, el general Asencio i el ministre de Comunicacions senyor Giner de los Rios.

Més tard el senyor Martínez Barrio ha presidit la reunió del Comitè Executiu d'Ajuda a Espanya i el Comitè Nacional d'Unió Republicana. — Fabra.

Penyora

Per acaparament de gèneres ha estat imposada una penyora de 10.000 pessetes a Joan Torres. — Fabra.

Estranger

Després de la proposta franco-britànica

La impressió de Moscou

PARIS. — L'agència Ràdio comunicava de Moscou: «Els cercles oficials soviètics es neguen a comentar les decisions preses a Londres pels Govern anglès i francès, però l'opinió gairebé general als cercles oficials és que el Govern txecoslovac resistirà a totes les pressions.»

Ja són més a demanar

PARIS. — No és impossible que el canceller del Reich en el transcurs de la seva pròxima entrevista amb Chamberlain, no s'acantenti amb defensar

el punt de vista alemany, sinó que es converteixi en portaveu de les reivindicacions hongareses i polser àdhuc de les poloneses. Segons el pla de Londres, la garantia internacional seria assegurada a Txecoslovàquia, principalment a càrrec de Polònia i Hongria. Però, és probable que aquests Estats no acceptessin tal compromís si no obtenen una solució satisfactòria de la qüestió de les minories que tenen a Txecoslovàquia. — Fabra.

Una opinió

LONDRES. — En el seu editorial del periòdic «Daily Telegraph» diu que les negociacions entaulades amb relació a Txecoslovàquia han de fracassar si no cessa l'acció violenta dels sudetes i de la premsa nazi. El món espera amb ansietat una prova que Alemanya cessa en la seva actitud d'intransigència absoluta, que ha seguit fins ara en totes les proposicions.

L'ajornament del viatge de Chamberlain

LONDRES. — L'ajornament per vini i quatre hores del viatge del Cap del Govern és atribuït al desig que en celebrar-se la nova entrevista ja es tingui la resposta definitiva. — Fabra.

La resposta del Govern txec

LONDRES. — A mitja nit ja estava a poder del Govern anglès un resum de la resposta del Govern de Praga i començava a traduir se el text de la nota.

Les primeres impressions són que les objeccions posades pel Govern de Praga a la proposta franco-britànica són principalment de procediment. — Fabra.

Reunió dels ministres francesos

PARIS. — El senyor Bonnet ha sortit de la reunió que havia celebrat amb els seus col·legues a tres quarts d'una de la nit.

El senyor Bonnet digué que les últimes notícies permetten esperar una solució satisfactòria. — Fabra.

PARIS. — Els ministres de França i Anglaterra a Praga han estat reunits de les dues a dos quarts de quatre amb el cap del govern txec i li han fet entrega d'una nova nota.

La nota serà estudiada en la reunió del Govern que es celebrarà a primeres hores del matí. — Fabra.

Polònia també vol ésser-hi

VARSÓVIA. — A Cierzyn s'ha celebrat una manifestació en la que hi han pres part 30.000 persones que han demanat la integració a Polònia dels districtes polonesos de Txecoslovàquia. — Fabra.

La reunió del Govern txec Acceptació del Pla franco-britànic

PRAGA. — La reunió del Consell de Ministres ha acabat a les sis del matí, la reunió ha durat dues hores.

PARIS. — El Govern de Praga després de llarga deliberació ha acordat acceptar el pla franco-britànic de Londres. — Fabra.

ALTRES NOTÍCIES

Un salvatge

LA HAVANA. — En una de les províncies orientals de l'illa un individu ha degollat amb un matxet a una cunyada seva i set fills d'ella. Una vegada comès el crim ha incendiat la masia on vivien. — Fabra.

Venc tres bótes

de dues càrregues. Mutuallitat (abans Lepanto), n.º 73, de 12 migdia a 3 tarda.

IMPREMTA MINERVA. — MATARÓ